

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 416/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen julkisen vallan läsnäolosta X-alustalla osallisena tukemassa järjestelmällistä disinformaatiota ja Venäjän oikeudetonta hyökkäystä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Timo Harakan /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 416/2024 vp:

Vastaako julkisen vallan läsnäolo X-alustalla valtionhallinnon viestinnän arvoja "avoimuudesta, luotettavuudesta ja tasapuolisuudesta",

mitä johtopäätöksiä valtioneuvosto tekee X-alustan omistajan järjestelmällisestä disinformaatiokampanjasta, joka heikentää länsimaista demokratiaa, ja yhteydenpidosta oikeudetonta hyökkäyssotaa käyvän Venäjän johtajaan ja

johtavatko nämä seikat "jokapäiväisessä punninnassa" tulokseen, että valtioneuvosto suosittaa valtioneuvoston kanslian, valtioneuvoston jäsenten, ministeriöiden, viranomaisten ja muiden julkisen vallan käyttäjien poistuvan X-alustalta, kuten useat vastuulliset julkiset toimijat ovat jo tehneet?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtioneuvoston viestinnän tavoitteena on antaa faktoihin perustuva kokonaiskuva valtioneuvoston ja sen ministeriöiden toiminnasta, tavoitteista, päätöksistä ja niiden valmistelusta sekä edistää vuorovaikutusta hallituksen ja muun yhteiskunnan välillä. Valtioneuvosto viestii niin, että ihmiset voivat luottaa saavansa oikeaa ja luotettavaa tietoa avoimesti, tasapuolisesti ja oikea-aikaisesti. Viestinnän tehtävänä on tukea demokratian toimivuutta ja kansalaisten oikeuksien toteutumista.

Informaatioympäristön muutoksen takia väestö jakautuu yhä eriytyneempiin kohderyhmiin. Siksi viranomaisten on viestittävä monikanavaisesti ja oltava mahdollisimman laajasti läsnä niissä kanavissa, joita ihmiset käyttävät. Myös valtionhallinnon viestintäsuositus lähtee siitä, että valtionhallinto viestii mahdollisimman avoimesti ja laajasti suurelle yleisölle.

Koko sosiaalinen media rakentuu sen varaan, että jokainen voi siellä kertoa vapaasti omia mielipiteitään ja arvioida muiden näkemyksiä. Sen takia kaikissa sosiaalisen median kanavissa leviää myös salaliittoteorioita ja mis- ja disinformaatiota. Viranomaisten tehtävänä on tasapainottaa

julkista keskustelua tarjoamalla faktapohjaista tietoa viranomaisten omasta ja yhteiskunnan toiminnasta. Erityisen tärkeää se on tilanteessa, jossa moninaiset mielipiteet ja erilaiset uskomukset haastavat tutkittua tietoa tai kyseenalaistavat demokraattisen yhteiskunnan peruseriaatteita.

Valtioneuvoston viestinnässä käytettäviä kanavia arvioidaan jatkuvasti useasta eri näkökulmasta. Valtioneuvoston kanslia on pikaviestipalvelu X:n viimeaikaisten muutosten takia vähentänyt selvästi palveluun tuotettavaa sisältöä. Toistaiseksi on arvioitu, että pikaviestipalvelu X:n ongelmista huolimatta sen kautta voidaan yhä välittää tietoa tehokkaasti ja nopeasti Suomessa asuville ihmisille, medialle ja muille sidosryhmille.

X:n kautta on mahdollisuus tavoittaa myös merkittäviä kansainvälisiä yleisöjä. Alustaan liittyvistä ongelmista huolimatta X on vakiintunut kansainvälisen politiikan ja diplomatian kanavaksi, jossa esimerkiksi valtionpäämiehet ottavat kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin tai lähettävät onnittelujaan, surunvalittelujaan tai muita reaktioitaan. Suomen valtioneuvoston yksipuolinen poistuminen tällaiselta foorumilta leikkaisi merkittävästi Suomen kansainvälistä näkyvyyttä ja rikkoisi vakiintuneita kansainvälisiä viestintäkäytäntöjä. Sosiaalisen median kanaviin ja niiden jatkuvaan muutokseen, algoritmien kehitykseen ja kanavien keskustelukulttuuriin liittyy merkittäviä ongelmia, mutta toistaiseksi X:lle ei ole löytynyt vastaavaa korvaavaa kanavaa sen enempää Suomessa kuin muuallakaan.

Valtionhallinnon viestintäsuosituksessa linjataan, että viranomaisella täytyy olla virallisia viestintäkanavia, jotka ovat sen omassa omistuksessa. Muiden toimijoiden omistamat kanavat ainoastaan täydentävät kokonaisuutta. Suosituksen mukaisesti valtioneuvoston tai valtioneuvoston kanslian toiminnasta ei kerrota ainoastaan sosiaalisessa mediassa. Valtioneuvosto ei liioin julkaise olennaista tietoa pelkästään pikaviestipalvelu X:ssä, vaan saman tiedon on aina löydettävä myös valtioneuvoston verkkosivuilta tai esimerkiksi EU-instituution verkkosivuilta.

Valtioneuvoston viestinnän pääkanava ovat valtioneuvoston ja sen ministeriöiden verkkosivut. Kaikki kiinnostuneet voivat halutessaan tilata ministeriöiden tiedotteet, ministerien puheet ja muut ajankohtaisaineistot omaan sähköpostiinsa valtioneuvoston ja ministeriöiden tilauspalveluista. Valtioneuvosto ei siis pakota eikä edes ohjaa ketään käyttämään X:ää tai muitakaan sosiaalisen median kanavia.

Helsingissä 21.11.2024

Pääministeri Petteri Orpo

VN/31338/2024-VNK-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: